Senedd Cymru
Ymchwil y Senedd

Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru)

Crynodeb o'r Bil

Tachwedd 2025

www.senedd.cymru

Senedd Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl. Mae'r Senedd, fel y'i gelwir, yn deddfu ar gyfer Cymru, yn cytuno ar drethi yng Nghymru, ac yn dwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Gallwch weld copi electronig o'r ddogfen hon ar wefan y Senedd:
ymchwil.senedd.cymru

Gellir cael rhagor o gopïau o'r ddogfen hon mewn ffurfiau hygyrch, yn cynnwys Braille, print bras, fersiwn sain a chopïau caled gan:

Senedd Cymru
Tŷ Hywel
Bae Caerdydd
CF99 1SN

X: **@SeneddYmchwil**
Ymchwil y Senedd: **ymchwil.senedd.cymru**
Tanysgrifiwch: **Cylchlythyr**

© Hawlfraint Comisiwn y Senedd Cymru 2025
Ceir atgynhyrchu testun y ddogfen hon am ddim mewn unrhyw fformat neu gyfrwng cyn belled ag y caiff ei atgynhyrchu'n gywir ac na chaiff ei ddefnyddio mewn cyd-destun camarweiniol na difrïol. Rhaid cydnabod mai Comisiwn y Senedd Cymru sy'n berchen ar hawlfraint y deunydd a rhaid nodi teitl y ddogfen.

Senedd Cymru
Ymchwil y Senedd

Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru)

Crynodeb o'r Bil

Tachwedd 2025

Awdur:
Ben Stokes

Mae'r crynodeb hwn yn rhoi trosolwg o ddarpariaethau'r Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) a gyflwynwyd i'r Senedd ar 3 Tachwedd 2025.

Cynnwys

1. Cyflwyniad 1

Sut i ddefnyddio'r Crynodeb hwn o'r Bil 1

2. Cefndir polisi 2

3. Cipolwg ar y Bil 3

4. Crynodeb o'r darpariaethau 4

Rhan 1 - Cyflwyniad 4

Rhan 2 – Datblygu Twristiaeth 4

Swyddogaethau datblygu twristiaeth Gweinidogion Cymru 4

Cod ymarfer ar dwristiaeth 4

Diwygiadau i ddeddfiadau ar dwristiaeth 4

Rhan 3 – Rheoleiddio Llety Ymwelwyr 4

Pennod 1 – Cysyniadau allweddol 4

Ystyr llety ymwelwyr rheoleiddiedig 4

Ystyr ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr 5

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: safon gyffredinol 5

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: safonau cyffredinol a phenodol 6

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: atal tân 6

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: cynnal a chadw trydanol 6

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: cynnal a chadw o ran nwy 7

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: risg carbon monocsid 7

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: yswiriant 7

Pennod 2 – Trwyddedu 8

Trwyddedau llety ymwelwyr 8

Amodau trwydded: cyffredinol 8

Amodau trwydded: hyfforddiant darparwyr llety ymwelwyr 9

Amodau trwydded: amodau pellach 9

Ceisiadau am drwydded: cyffredinol 9

Ceisiadau am drwydded: gofynion cymeradwyo 10

Ceisiadau am drwydded: penderfyniad 10

Ceisiadau am drwyddedau: asesiad pellach cyn penderfynu 11

Rhoi trwydded 12

Torri amodau trwydded: dirymu 12

Torri amodau trwydded: hysbysiadau adferol 12

Trwydded yn dod i ben ac adnewyddu trwydded 13

Diwygio'r drwydded 13

Trwyddedau dros dro 13

Apeliadau trwyddedu 13

Pŵer gwybodaeth ofynnol 14

Pŵer mynediad ac archwilio at ddibenion gorfodi 14

Gwarant i fynd i mewn i fangre a'i harchwilio at ddibenion gorfodi 14

Troseddau 14

Cofrestr o ddarparwyr llety ymwelwyr trwyddedig 15

Esemptiadau o ofynion trwyddedu 15

Ffioedd mewn perthynas â thrwyddedau llety ymwelwyr 15

Pwerau i rannu gwybodaeth 15

Darpariaeth arbennig mewn perthynas â meysydd gwersylla a safleoedd carafanau 16

Pennod 3 Llety Ymwelwyr Rheoleiddiedig: Telerau contract 16

Contractau llety ymwelwyr 16

Rhwymedigaeth gytundebol i sicrhau bod mangre yn addas ar gyfer llety i ymwelwyr 16

Cyfyngiadau ar y ddyletswydd ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr: bai ymwelydd 16

Cyfyngiadau ar y ddyletswydd ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr: gwybodaeth am ddarparwyr llety ymwelwyr 16

Rhan 4 – Darparu gwybodaeth i'r cyhoedd am lety ymwelwyr 17

Cyfeiriadur o lety ymwelwyr 17

Hysbysebu a marchnata: darparu gwybodaeth i'r cyhoedd 17

Trosedd sy'n ymwneud â hysbysebu a marchnata mangreoedd 17

Rhan 5 – Amrywiol a Chyffredinol 17

Pennod 1 - Amrywiol 17

Dyletswyddau ac atebolrwyddau partneriaethau a chyrff anghorfforedig 17

Pŵer i wneud darpariaeth bellach ynghylch partneriaethau a chyrff anghorfforedig 18

Troseddau a gyflawnir gan bartneriaethau a chyrff anghorfforedig.......18

Atebolrwydd troseddol uwch swyddogion ac ati 18

Pŵer i wneud darpariaeth bellach ynghylch marwolaeth, analluedd ac ansolfedd..18

Pŵer i wneud darpariaeth ynglŷn â throsglwyddo busnesau fel busnesau gweithredol 18

Hysbysiadau cosb 18

Canllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru...19

Pŵer i wneud darpariaeth ganlyniadol, darpariaeth drosiannol ac ati.19

Rheoliadau o dan y Ddeddf hon..19

Dehongli a mynegai termau diffiniedig 19

Dod i rym 19

Enw byr...19

Atodlen 1 - Diwygiadau i Ddeddf Datblygu Twristiaeth 1969................. 20

Atodlen 2 - Diwygiadau sy'n ymwneud â'r Gofrestr o Ddarparwyr Llety Ymwelwyr... 20

5. Goblygiadau ariannol y Bil...21

6. Gwaith craffu yn y Senedd 23

1. Cyflwyniad

Cyflwynodd Llywodraeth Cymru y **Bil Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru)** i'r Senedd ar 3 Tachwedd 2025.

Mae'r Bil yn:

- ailddatgan a moderneiddio swyddogaethau Gweinidogion Cymru o ran hybu twristiaeth yng Nghymru, ac ar yr un pryd yn ei gwneud yn ofynnol iddynt ystyried yr effaith gymdeithasol y gallai twristiaeth ei chael ynghyd â'r effaith y gallai ei chael ar yr amgylchedd a'r Gymraeg;
- rheoleiddio darpariaeth llety ymwelwyr yng Nghymru drwy gyflwyno trefn drwyddedu i roi sicrwydd i ymwelwyr fod llety'n bodloni'r safonau y byddent yn eu disgwyl a sicrhau bod y safonau hynny, yn achos llety hunanarlwyo, yn cyd-fynd yn agosach â safonau cyfatebol sydd eisoes yn gymwys i'r sector rhentu preifat yng Nghymru;
- gwneud safon mewn perthynas â ffitrwydd llety ymwelwyr yn ofyniad contractiol, ac yn
- sefydlu cyfeiriadur o lety ymwelwyr at ddiben darparu gwybodaeth i'r cyhoedd am lety ymwelwyr yng Nghymru.
- creu cod o gyfraith yng Nghymru ar dwristiaeth, gan ymgorffori darpariaethau'r Bil ei hun a darpariaethau *Deddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025*. Bydd is-ddeddfwriaeth a wneir maes o law o dan y Bil neu'r Ddeddf honno hefyd yn ffurfio rhan o'r cod.

Sut i ddefnyddio'r Crynodeb hwn o'r Bil

Nid yw'r ddogfen hon yn grynodeb cynhwysfawr o bob agwedd ar y Bil. Fe'i cynlluniwyd i'w defnyddio'n electronig ac i gyfeirio at fanylion pellach. Cyhoeddir cyhoeddiadau pellach gan Ymchwil y Senedd ar y Bil ar **dudalen adnoddau'r Bil**, wrth iddo fynd drwy'r Senedd.

2. Cefndir polisi

Mae'r adran hon yn rhoi cyd-destun cyflwyno'r Bil, gan gynnwys ymgynghoriadau ac ymrwymiadau blaenorol.

Ymrwymodd Rhaglen Lywodraethu Llywodraeth Cymru i fwrw ymlaen â chamau i drwyddedu llety gwyliau, ac roedd y Cytundeb Cydweithio rhwng Llywodraeth Cymru a Phlaid Cymru yn cynnwys ymrwymiad i "gynllun trwyddedu statudol ar gyfer llety gwyliau".

Ym mis Rhagfyr 2022, **lansiodd Llywodraeth Cymru ymgynghoriad cyhoeddus** ar gynigion i gyflwyno cynllun trwyddedu statudol ar gyfer pob darparwr llety i ymwelwyr yng Nghymru. Trefnwyd tri digwyddiad wyneb yn wyneb i randdeiliaid hefyd, a gynhaliwyd ym mis Mai 2023, gan gynnwys 58 o randdeiliaid allweddol. **Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru grynodeb o ymatebion** i'r ymgynghoriad ynghyd â chrynodeb o ganfyddiadau'r digwyddiadau i randdeiliaid, ym mis Gorffennaf 2023.

Nodwyd yn y ddogfen ymgynghori mai un o brif amcanion cynllun trwyddedu statudol yw "sicrhau tegwch i bob darparwr llety ymwelwyr (DLlY) sy'n gweithredu yn y sector" ac i fynd i'r afael â phryderon "nad yw rhannau penodol o'r sector yn bodloni nac yn cydymffurfio â'u rhwymedigaethau statudol". Dywedwyd:

> Bwriedir i gynllun trwyddedu statudol gynnig ffordd o fynd i'r afael â hyn drwy ei gwneud yn ofynnol i bob darparwr roi tystiolaeth ei fod wedi bodloni gofynion penodol er mwyn gweithredu, megis cael yr yswiriant cywir ar gyfer darparwyr llety, cadarnhad o ganiatâd cynllunio i ganiatáu i'r safle gael ei osod, tystiolaeth o asesiad risg tân, tystysgrif diogelwch nwy, a phrawf o ddiogelwch trydanol, i rhestru ychydig o enghreifftiau.
>
> Bydd y cynllun hwn yn sicrhau bod safon gyson (o ran cyflwyno tystiolaeth ynglŷn â'r gofynion hynny) y bydd yn rhaid i bob weithredwr ei chyrraedd. Mae hyn yn cyfleu neges glir iawn i ymwelwyr bod darparwr llety ymwelwyr yng Nghymru yn bodloni gofynion penodol o ran safonau a diogelwch.

Roedd yr ymgynghoriad hefyd yn cynnwys cynigion i greu cofrestr gynhwysfawr o ddarparwyr llety ymwelwyr. Bwriwyd ymlaen â'r cynigion hyn a chawsant eu cynnwys fel rhan o'r Deddf Llety Ymwelwyr a gafodd Gydsyniad Brenhinol ar 18 Medi 2025.

3. Cipolwg ar y Bil

Mae'r Bil yn cynnwys 60 adran, wedi eu trefnu'n bum Rhan a dwy Atodlen:

- Rhan 1 – Cyflwyniad: yn rhoi trosolwg o'r Bil
- Rhan 2 – Datblygu Twristiaeth: yn gwneud darpariaeth ynghylch swyddogaethau Gweinidogion Cymru wrth hyrwyddo datblygiad twristiaeth
- Rhan 3 – Rheoleiddio Llety Ymwelwyr
  - Pennod 1 – Cysyniadau Allweddol
  - Pennod 2 – Trwyddedu
  - Pennod 3 – Telerau Contract Llety Ymwelwyr Rheoleiddiedig
- Rhan 4 – Darparu Gwybodaeth i'r Cyhoedd am Lety Ymwelwyr
- Rhan 5 – Amrywiol a Chyffredinol
  - Pennod 1 – Amrywiol
  - Pennod 2 – Cyffredinol
- Atodlen 1 - Diwygio *Deddf Datblygu Twristiaeth 1969* (Deddf 1969)
- Atodlen 2 – Diwygiadau sy'n ymwneud â'r Gofrestr o Ddarparwyr Llety Ymwelwyr

Mae **Memorandwm Esboniadol** y Bil yn rhestru diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael, manylion yr ymgynghoriad a gynhaliwyd a'r is-ddeddfwriaeth sydd wedi ei chynnwys yn y Bil. Mae hefyd yn cynnwys Asesiad Effaith Rheoleiddiol, sy'n nodi costau a manteision amcangyfrifedig y ddeddfwriaeth.

4. Crynodeb o'r darpariaethau

Rhan 1 - Cyflwyniad

Mae Adran 1 yn rhoi trosolwg o'r Bil ac yn sefydlu mai'r bwriad yw i'r Bil ffurfio rhan o God cyfraith Cymru (ynghyd â'r Ddeddf Llety Ymwelwyr).

Rhan 2 – Datblygu Twristiaeth

Swyddogaethau datblygu twristiaeth Gweinidogion Cymru

Mae Adran 2 yn disgrifio cyfrifoldebau Gweinidogion Cymru mewn perthynas â datblygu twristiaeth yng Nghymru. Mae Adran 2 yn gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi sylw i liniaru effeithiau cymdeithasol ac amgylcheddol ymwelwyr, a chynnal a hyrwyddo defnydd o'r Gymraeg wrth arfer eu swyddogaethau datblygu twristiaeth.

Cod ymarfer ar dwristiaeth

Mae Adran 3 yn galluogi Gweinidogion Cymru i gyhoeddi cod ymarfer sy'n darparu canllawiau ynghylch arfer gorau mewn perthynas ag amwynderau, cyfleusterau a gwasanaethau twristaidd, a darparu llety i ymwelwyr yng Nghymru. Gall y cod ymarfer ddarparu canllawiau ar faterion fel ansawdd mangreoedd a ddefnyddir ar gyfer llety ymwelwyr, gwasanaeth cwsmeriaid, a hygyrchedd, neu unrhyw fater arall mae Gweinidogion Cymru o'r farn ei fod yn briodol.

Diwygiadau i ddeddfiadau ar dwristiaeth

Mae Adran 4 yn diwygio'r Deddf Llety Ymwelwyr i nodi bod y Ddeddf hefyd yn rhan o god cyfraith Cymru sy'n ymwneud â thwristiaeth. Mae'r adran hon hefyd yn cyflwyno Atodlen 1 i'r Bil, sy'n diwygio Deddf 1969 i adlewyrchu ymgorffori darpariaethau ar hyrwyddo twristiaeth yng Nghymru yn y Bil hwn, ac yn diddymu *Deddf Twristiaeth (Hybu Tramor) (Cymru) 1992*.

Rhan 3 – Rheoleiddio Llety Ymwelwyr

Pennod 1 – Cysyniadau allweddol

Ystyr llety ymwelwyr rheoleiddiedig

Mae Adran 5 yn diffinio "llety ymwelwyr rheoleiddiedig". Mae hyn yn cyfeirio at lety hunangynhwysol, hunanarlwyo a ddarperir mewn adeiladau, cartrefi

symudol, llongau, neu gerbydau ar gyfer arosiadau tymor byr (hyd at 31 noson) at ddibenion busnes, hamdden, neu addysgol. I fod yn gymwys, rhaid i'r llety gynnwys cyfleusterau cysgu, toiled/glanweithdra, a choginio a ddarperir at ddefnydd yr ymwelydd yn unig. Yn achos cartrefi symudol, llongau neu gerbydau, dim ond y rhai sydd wedi eu lleoli'n barhaol neu'n lled-barhaol mewn un lle sydd wedi eu cynnwys. Mae'r diffiniad o "lety ymwelwyr rheoleiddiedig" yn eithrio gwestai, tai gwesteion, llety gwely a brecwast, hosteli ieuenctid, tai bynciau, ysguboriau gwersylla, neu safleoedd gwersylla a/neu garafanau sydd wedi eu trwyddedu o dan *Ddeddf Iechyd Cyhoeddus 1936* neu *Ddeddf Safleoedd Carafanau a Rheoli Datblygu 1960*. Mae llety a ddarperir gan gyrff cyhoeddus at ddibenion penodol (e.e. digartrefedd neu gymorth lloches) hefyd wedi ei eithrio o'r diffiniad.

Mae'r adran hon hefyd yn rhoi'r pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i ddiwygio'r diffiniad, ac felly o bosibl ymestyn cwmpas y cynllun trwyddedu, yn y dyfodol. Cyn gwneud hynny, rhaid iddynt "ymgynghori ag unrhyw bersonau y maent yn ystyried eu bod yn briodol".

Ystyr ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr

Mae'r Bil yn creu'r cysyniad o "ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr", sy'n nodi'r safonau y mae'n rhaid i lety ymwelwyr rheoleiddiedig eu bodloni. Eglurir yn y Memorandwm Esboniadol bod "hyn yn seiliedig ar y safon "ffit i bobl fyw ynddynt" o ran anheddau yn y sector rhentu preifat".

Mae adran 6 yn egluro bod mangre sy'n cynnig llety rheoleiddiedig i ymwelwyr yn cael ei ystyried yn "ffit" oni bai ei fod yn methu â bodloni naill ai'r safon ffitrwydd gyffredinol yn adran 7, neu unrhyw safon ffitrwydd penodol perthnasol a nodir yn y Bil yn adrannau 9-13. Ar gyfer y safon gyffredinol, rhaid i'r methiant fod yn ddigon difrifol i beri risg i ddiogelwch neu gysur, fel nad yw'r fangre yn "rhesymol addas" i ymwelwyr.

Mae'r adran hon hefyd yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i ddiwygio'r Ddeddf i ychwanegu at neu newid y safonau mae'n ofynnol i fangreoedd eu bodloni.

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: safon gyffredinol

Mae Adran 7 yn disgrifio'r safon ffitrwydd gyffredinol y mae'n rhaid i lety ymwelwyr rheoleiddiedig ei bodloni. Mae'r gofynion o dan y safon gyffredinol wedi eu rhannu'n ddwy ran: y rhai sy'n ymwneud â'r risg o niwed i ymwelwyr (er enghraifft, bod y fangre yn sefydlog yn strwythurol, yn hylan ac yn ddiogel, a bod y safle a'r

gosodiadau yn rhydd o adfeiliad); a'r rhai sy'n ymwneud ag amwynder ymwelwyr (er enghraifft, bod gan y fangre ddulliau goleuo, gwresogi ac awyru digonol, draenio, lle cysgu a chyfleusterau coginio a glanweithiol priodol).

Mae adran 7, ar y cyd ag adran 6, yn golygu os na chyflawnir unrhyw un o'r gofynion hyn, os yw'n berthnasol, i'r graddau y byddai naill ai risg o niwed i'r ymwelydd neu (fel y dywedir yn y Nodiadau Esboniadol) "oherwydd y byddai ansawdd profiad yr ymwelydd yn cael ei niweidio i raddau digonol", yna nid yw'r safon ffitrwydd gyffredinol wedi ei chyflawni ac nid yw'r fangre'n addas ar gyfer llety i ymwelwyr.

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: safonau cyffredinol a phenodol

Mae Adran 8 yn diffinio'r pum safon ffitrwydd penodol: atal tân; cynnal a chadw trydanol; cynnal a chadw o ran nwy; risg carbon monocsid; ac yswiriant. Disgrifir pob un o'r safonau hyn yn fanylach yn adrannau 9-13.

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: atal tân

Mae Adran 9 yn nodi'r safon atal tân, sy'n cynnwys bodloni dau ofyniad. Y gofyniad cyntaf yw bod y darparwr llety ymwelwyr wedi cynnal asesiad risg diogelwch tân o'r fangre. Mae'r ail ofyniad mewn dwy ran:

i) Yn gyntaf, mae'r darparwr llety ymwelwyr wedi gweithredu unrhyw ragofal a nodwyd yn yr asesiad risg diogelwch tân, ac

ii) Yn ail, yn achos llety ymwelwyr rheoleiddiedig mewn adeilad, cartref symudol, llong neu gerbyd arall, rhaid bod o leiaf un larwm mwg gweithredol ar bob llawr o'r fangre. Rhaid i'r larymau hyn fod wedi eu gwifro a'u cysylltu â'i gilydd os yw'r fangre yn cael ei gwasanaethu drwy'r prif gyflenwad trydan.

Mae'r safon atal tân yn adlewyrchu gofynion yng *Ngorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân) 2005* a chanllawiau cysylltiedig.

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: cynnal a chadw trydanol

Mae Adran 10 yn nodi'r safon cynnal a chadw trydanol. Er mwyn bodloni'r safon, rhaid i unrhyw lety ymwelwyr rheoleiddiedig mewn adeilad, cartref symudol, llong neu gerbyd arall, sy'n defnyddio trydan, gael adroddiad cyflwr trydanol dilys. Mae'r adroddiad hwn wedi ei ysgrifennu gan weithiwr proffesiynol cymwys ar ôl iddynt archwilio a phrofi'r holl osodiadau trydanol yn y fangre.

Rhaid i ddarparwyr llety sicrhau bod atgyweiriadau angenrheidiol a nodwyd yn yr

adroddiad cyflwr yn cael eu gwneud a'u cofnodi'n briodol. Mae'r adroddiadau hyn fel arfer yn ddilys am bum mlynedd, oni bai bod dyddiad cynharach wedi ei nodi yn yr adroddiad. Dywedir yn Nodiadau Esboniadol y Bil bod y safon cynnal a chadw trydanol yn adlewyrchu gofynion y canllawiau a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru yn unol ag Erthygl 50 o'r Gorchymyn Diwygio Rheoleiddio (Diogelwch Tân).

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: cynnal a chadw o ran nwy

Mae Adran 11 yn nodi'r gofynion ynghylch y safon cynnal a chadw nwy. Er mwyn bodloni'r safon rhaid bod cofnod cynnal a chadw o ran nwy ar gyfer unrhyw offer nwy, ffliw a phibellau cysylltiedig sy'n gysylltiedig â'r llety ymwelwyr rheoleiddiedig. Er mwyn bodloni'r safon cynnal a chadw o ran nwy, rhaid i unrhyw lety ymwelwyr rheoleiddiedig mewn adeilad, cartref symudol, llong neu gerbyd arall, sy'n defnyddio nwy, gael cofnod diogelwch nwy. Mae'r cofnod hwn yn cwmpasu'r holl offer nwy, ffliwiau a phibellau a ddefnyddir yn y llety—oni bai eu bod yn cael eu defnyddio mewn rhannau dibreswyl o'r fangre yn unig.

Rhaid i beiriannydd cofrestredig Gas Safe archwilio'r systemau nwy a darparu'r cofnod yn dilyn gwiriad ffisegol o'r holl offer a ffliwiau.

Mae'r safon cynnal a chadw nwy yn ei gwneud yn ofynnol i'r darparwyr llety ymwelwyr gael archwiliad blynyddol, a bod cofnod o'r gwiriad ei hun, yn ogystal ag unrhyw waith a wneir i gywiro diffyg, yn cael ei gadw, yn unol â gofynion y *Rheoliadau Diogelwch Nwy (Gosod a Defnyddio) 1998*.

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: risg carbon monocsid

Mae Adran 12 yn nodi'r gofynion ynghylch y safon risg carbon monocsid. Er mwyn bodloni'r safon, rhaid i lety ymwelwyr rheoleiddiedig gael larwm carbon monocsid sy'n gweithio mewn unrhyw ystafell sy'n cynnwys offer nwy, olew, neu danwydd solet. Mae hyn nid yn unig yn cynnwys ystafelloedd gwely neu fannau byw, ond hefyd cynteddau, pen grisiau a choridorau.

Mae'r safon yn adlewyrchu gofynion y **canllawiau a gyhoeddwyd gan Weinidogion Cymru** yn unol ag Erthygl 50 o'r Gorchymyn Diogelwch Tân.

Ffitrwydd ar gyfer llety ymwelwyr: yswiriant

Mae Adran 13 yn nodi'r gofynion ynghylch y safon yswiriant. Er mwyn bodloni'r safon, rhaid i ddarparwr llety ymwelwyr gael polisi yswiriant atebolrwydd cyhoeddus ar waith i gwmpasu unrhyw ddifrod neu anafiadau i drydydd partïon

(h.y. ymwelwyr, neu aelodau'r cyhoedd) a all ddigwydd yn y fangre.

Mae'r adran hon hefyd yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i osod gofynion penodol mewn perthynas â materion neilltuol y mae'n rhaid i'r polisi yswiriant atebolrwydd cyhoeddus eu cynnwys, a lefel y sicrwydd sydd ei angen.

Pennod 2 – Trwyddedu

Dylid nodi y dywedir yn y Memorandwm Esboniadol:

> Ar hyn o bryd, nid ydym wedi penderfynu a ddylai swyddogaethau'r awdurdod trwyddedu gael eu cyflawni'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru. Fel rhan o'r archwiliad o'r rolau cyflawni priodol, rydym yn gweithio gydag ACC i ddatblygu'r rhyngweithio â chofrestru llety ymwelwyr a'r gofrestr i'w chynnal ganddynt o dan Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru).

Trwyddedau llety ymwelwyr

Mae Adran 14 yn nodi beth a olygir gan drwydded llety ymwelwyr ac yn datgan y gall mangre neu ran o fangre fod yn ddarostyngedig i ddwy neu ragor o drwyddedau.

Amodau trwydded: cyffredinol

Mae Adran 15 yn nodi'r amodau y mae'n rhaid eu bodloni er mwyn rhoi trwydded i ddarparwyr llety ymwelwyr:

- Rhaid i'r darparwr fod wedi ei gofrestru o dan Ddeddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) mewn perthynas â'r fangre, a rhaid i'r gofrestr ddangos ei fod yn darparu'r llety yn y lleoliad hwnnw;
- Rhaid i'r darparwr fodloni gofynion hyfforddi perthnasol sydd wedi eu rhagnodi mewn rheoliadau;
- Rhaid i'r llety fodloni'r holl safonau ffitrwydd penodol perthnasol, a rhaid bodloni'r safon gyffredinol pryd bynnag mae gan ymwelydd hawl i aros yn y llety;
- Rhaid i'r darparwr gymryd pob cam rhesymol i sicrhau bod copïau o'r dystysgrif drwydded a'r datganiad gwybodaeth (gweler adran 22) yn cael eu rhoi i'r ymwelydd cyn iddynt gyrraedd;
- Rhaid i'r darparwr sicrhau bod copi o'r dystysgrif drwydded ar gael yn y fangre, naill ai ar bapur neu'n electronig, pryd bynnag y bydd gan ymwelydd hawl i aros yn y llety.

Amodau trwydded: hyfforddiant darparwyr llety ymwelwyr

Mae adran 16 yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i osod gofyniad hyfforddi ar ddarparwyr llety ymwelwyr. Byddai'r hyfforddiant yn cwmpasu'r gofyniad i fangre fod yn addas ar gyfer llety ymwelwyr, cynnwys unrhyw god ymarfer a gyhoeddir o dan adran 3, ac unrhyw fater arall sy'n gysylltiedig â rheoleiddio llety ymwelwyr y mae Gweinidogion Cymru yn eu hystyried yn briodol.

Gall y rheoliadau osod gofynion gwahanol ar gyfer gwahanol fathau o ddarparwyr llety ymwelwyr neu fangreoedd, a gallant gynnwys eithriadau hyfforddi. Gall y rheoliadau hefyd wneud darpariaeth ynghylch pwy all ddarparu'r hyfforddiant ac ar gyfer codi ffioedd. Rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori â'r cyfryw bersonau sy'n briodol yn eu barn nhw cyn gwneud rheoliadau.

Amodau trwydded: amodau pellach

Mae Adran 17 yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i roi'r modd o osod amodau trwydded ychwanegol. Gallai hyn roi modd i osod amodau ychwanegol ar lety ymwelwyr rheoleiddiedig fel y'i diffinnir ar hyn o bryd yn y Bil, ond mae hefyd yn rhoi modd i osod amodau ychwanegol ar gyfer mathau eraill o lety ymwelwyr pe bai'r cynllun yn cael ei ehangu yn y dyfodol.

Mae'r pŵer hwn i wneud rheoliadau yn rhoi modd i ychwanegu amodau mewn perthynas â chynnal neu wella safon llety ymwelwyr, gwella amwynder mangreoedd a hyrwyddo twristiaeth. Caiff y rheoliadau ragnodi amod drwy gyfeirio at unrhyw fater mae Gweinidogion Cymru yn ei ystyried yn briodol.

Gall rheoliadau a wneir o dan adran 17(1) wneud gwelliannau i'r Ddeddf ei hun.

Rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori ag unrhyw bersonau maent o'r farn eu bod yn briodol cyn gwneud rheoliadau o dan adran 17, oni bai bod y rheoliadau'n diwygio rheoliadau a wnaed yn flaenorol o dan yr adran hon ac nad ydynt (ym marn Gweinidogion Cymru) yn peri unrhyw newid sylweddol.

Ceisiadau am drwydded: cyffredinol

Mae Adran 18 yn darparu ar gyfer y broses y mae'n rhaid i ddarparwyr llety ymwelwyr ei dilyn wrth wneud cais am drwydded llety ymwelwyr. Fodd bynnag, bydd manylion manwl y broses honno, yr wybodaeth i'w darparu a'r ffi i'w thalu (gweler adran 38), yn cael eu pennu gan Weinidogion Cymru yn y dyfodol.

Ceisiadau am drwydded: gofynion cymeradwyo

Mae Adran 19 yn disgrifio'r gofynion cymeradwyo y mae'n rhaid i Weinidogion Cymru eu bodloni cyn rhoi trwydded. Y gofynion cymeradwyo yw:

- Mae'r darparwr llety ymwelwyr wedi ei gofrestru a bod cofnod y darparwr yn y gofrestr yn dangos y llety ymwelwyr rheoleiddiedig, y mae'r cais yn ymwneud ag ef, yn y fangre;
- Mae'r darparwr llety ymwelwyr yn bodloni'r gofynion hyfforddi a osodir arnynt o dan adran 16;
- Bodlonir y safonau ffitrwydd penodol perthnasol (gweler adran 8) mewn perthynas â'r fangre;
- Mae'r safon ffitrwydd gyffredinol (gweler adran 7) yn debygol o gael ei bodloni pryd bynnag y bydd gan ymwelydd hawl i aros yn y llety.

Mae'r adran hon hefyd yn rhoi'r pŵer i Weinidogion Cymru ehangu'r rhestr hon drwy ragnodi bod amod trwydded pellach maent wedi ei greu o dan adran 17 i'w drin fel gofyniad cymeradwyo.

Gall rheoliadau a wneir o dan adran 19(3) wneud gwelliannau i'r Ddeddf ei hun.

Rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori ag unrhyw bersonau maent o'r farn eu bod yn briodol cyn gwneud rheoliadau o dan Adran 19, oni bai bod y rheoliadau'n diwygio rheoliadau a wnaed yn flaenorol o dan yr adran hon ac nad ydynt yn achosi unrhyw newid sylweddol.

Ceisiadau am drwydded: penderfyniad

Mae Adran 20 yn amlinellu'r weithdrefn y mae'n rhaid i Weinidogion Cymru ei dilyn wrth benderfynu ar geisiadau am drwydded llety ymwelwyr gan ddarparwr llety ymwelwyr.

Os yw Gweinidogion Cymru yn fodlon bod cais yn bodloni'r gofynion yn adran 18 ac felly'n ddilys, rhaid iddynt benderfynu ar y cais. Os nad ydynt yn fodlon bod y cais yn ddilys rhaid iddynt, "cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol", roi gwybod i'r darparwr a gwrthod y cais.

Os yw Gweinidogion Cymru yn fodlon bod y gofynion cymeradwyo yn adran 19 wedi eu bodloni, rhaid iddynt, "cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol", gymeradwyo'r cais a rhoi'r drwydded.

Os nad yw Gweinidogion Cymru yn fodlon bod y safon ffitrwydd cyffredinol yn debygol o gael ei bodloni pryd bynnag y bydd gan ymwelydd hawl i aros yn y llety, neu bod unrhyw un o'r gofynion cymeradwyo eraill yn cael eu bodloni, rhaid iddynt, "cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol", naill ai wrthod y cais a rhoi gwybod i'r darparwr llety ymwelwyr gan roi rhesymau ac esboniad o'i hawl i apelio yn erbyn y penderfyniad hwnnw, neu roi hysbysiad asesu pellach i'r darparwr.

Rhaid i hysbysiad asesu pellach esbonio pam nad yw Gweinidogion Cymru yn fodlon bod y gofynion cymeradwyo wedi eu bodloni, nodi camau y gallai'r Panel Cymeradwyo eu cymryd neu wybodaeth y gallent ei darparu er mwyn bodloni Gweinidogion Cymru bod y gofynion wedi eu bodloni, a nodi faint o amser sydd ganddynt i ddarparu'r wybodaeth neu gymryd y camau. Rhaid i'r cyfnod a bennir fod o leiaf 28 diwrnod o'r dyddiad y rhoddir yr hysbysiad.

Rhaid i'r hysbysiad asesu pellach hefyd nodi camau y gall Gweinidogion Cymru eu cymryd er mwyn penderfynu a yw'r gofynion cymeradwyo wedi eu bodloni (ac erbyn pryd). Mae'r camau y gall Gweinidogion Cymru eu cymryd yn cynnwys (ond heb fod yn gyfyngedig i) archwilio'r fangre (gyda chytundeb y Panel Ymwelwyr) neu ymgynghori ag awdurdod lleol, awdurdod tân ac achub neu Rhentu Doeth Cymru.

Mae'n bosibl na fydd Gweinidogion Cymru yn fodlon bod gofyniad cymeradwyo wedi ei fodloni **am unrhyw reswm**, gan gynnwys (ond heb fod yn gyfyngedig i) yr wybodaeth a ddarparwyd neu a hepgorwyd gan yr ymgeisydd, ac unrhyw wybodaeth neu dystiolaeth arall a ddarparwyd gan awdurdod lleol, Rhentu Doeth Cymru neu awdurdod tân ac achub. Yn ôl y Nodiadau Esboniadol, gall y math o wybodaeth y gellid ei darparu "ymwneud ag unrhyw un neu ragor o'r gofynion cymeradwyo, er enghraifft dirymu trwydded landlord ceisydd neu unrhyw gamau rheoleiddiol eraill a gymerir gan yr awdurdod lleol mewn perthynas â ffitrwydd y fangre".

Mae Adran 20 yn dileu'r gofyniad yn y Gorchymyn Diogelwch Tân i Weinidogion Cymru (fel awdurdod trwyddedu) sicrhau bod gan awdurdod tân ac achub perthnasol y cyfle i wneud sylwadau, cyn iddynt gyhoeddi trwydded o dan y cynllun hwn. Mae'r safon atal tân yn adran 9 yn berthnasol i bob llety ymwelwyr a reoleiddir.

Ceisiadau am drwyddedau: asesiad pellach cyn penderfynu

Mae adran 21 yn disgrifio'r broses mae'n rhaid i Weinidogion Cymru ei dilyn, "cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol", ar ôl iddynt ddod i'r casgliad o dan adran 20 bod angen asesiad pellach a chyhoeddi hysbysiad asesu pellach.

Os yw Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni, drwy ddarparu gwybodaeth bellach neu ymholiadau, bod y gofynion cymeradwyo wedi eu bodloni, yna rhaid iddynt roi trwydded "cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol". Os nad ydynt yn fodlon bod y gofynion cymeradwyo wedi eu bodloni, rhaid iddynt, "cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol", roi hysbysiad i'r darparwr llety ymwelwyr yn gwrthod y cais, gan nodi'r rhesymau dros wrthod a'u hysbysu o'u hawl i apelio o dan adran 28.

Rhoi trwydded

Mae Adran 22 yn egluro beth sydd raid ei gynnwys mewn tystysgrif drwydded a roddir i ddarparwr llety ymwelwyr pan roddir trwydded. Rhaid iddo ddatgan:

- y fangre y mae'r drwydded yn ymwneud â hi;
- y math o lety ymwelwyr a allai gael ei ddarparu yno; a'r
- amodau sy'n berthnasol i'r drwydded (gweler adran 15).

Rhaid i Weinidogion Cymru hefyd ddarparu "datganiad gwybodaeth" i'r Panel Ymwelwyr sy'n esbonio sut mae'r system drwyddedu'n gweithredu a sut gellir gwneud cwynion i Weinidogion Cymru os yw ymwelydd yn pryderu bod amod o'r drwydded wedi ei dorri.

Torri amodau trwydded: dirymu

Mae adran 23 yn nodi'r amgylchiadau lle gall Gweinidogion Cymru ddirymu trwydded, y broses ar gyfer hysbysu darparwr llety ymwelwyr am y penderfyniad hwnnw, unrhyw hawl i apelio a phryd bydd dirymiadau'n dod i rym, yn amodol ar y broses unioni o dan adran 24 lle bo'n berthnasol.

Mae'r adran hon hefyd yn rhoi'r pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i ragnodi amgylchiadau lle gellir hysbysu'r Panel Ymgeiswyr Cyhoeddus ymlaen llaw o'u bwriad i roi hysbysiad dirymu, neu pryd y gall hysbysiad dirymu ddod i rym ar unwaith oherwydd 'difrifoldeb' y tor-amod trwydded.

Torri amodau trwydded: hysbysiadau adferol

Mae adran 24 yn cynnwys pŵer i wneud rheoliadau lle mae'n **rhaid** i Weinidogion Cymru sefydlu proses hysbysiad adferol. Bydd hyn yn nodi'r amgylchiadau lle na chaiff Gweinidogion Cymru ddirymu trwydded heb gyhoeddi hysbysiad unioni yn gyntaf, er mwyn rhoi cyfle i'r darparwr llety ymwelwyr unioni'r achos o dorri amodau'r drwydded.

Trwydded yn dod i ben ac adnewyddu trwydded

Mae Adran 25 yn nodi y bydd trwyddedau'n dod i ben ar ôl blwyddyn "neu ar ôl unrhyw gyfnod arall, hwy, a bennir yn y drwydded gyfnod hirach arall a bennir yn y drwydded".

Nodir yn y Memorandwm Esboniadol y disgwylir i drwyddedau fod yn ddilys "am flwyddyn yn gyffredinol".

Mae'r adran hon hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth, mewn rheoliadau, ar gyfer y broses y bydd trwyddedau'n cael eu hadnewyddu drwyddi. Yn benodol, bydd hyn yn cynnwys, lle mae cais adnewyddu wedi ei gyflwyno, trin y drwydded fel pe bai'n parhau nes bod Gweinidogion Cymru wedi gwneud penderfyniad ynghylch y cais adnewyddu.

Mae'r pŵer i wneud rheoliadau o dan yr adran hon hefyd yn rhoi modd i droseddau gael eu creu. Yn ôl y Memorandwm Esboniadol, gwneir hyn er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth â'r rheoliadau.

Diwygio'r drwydded

Mae Adran 26 yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau mewn perthynas â'r amgylchiadau y caniateir diwygio trwydded llety ymwelwyr. Gall rheoliadau wneud darpariaeth i Weinidogion Cymru ddiwygio'r drwydded mewn amgylchiadau lle mae'r darparwyr llety ymwelwyr yn cytuno â'r gwelliant a hefyd lle nad yw'r darparwyr yn cytuno â diwygio'r drwydded.

Trwyddedau dros dro

Mae Adran 27 yn darparu pŵer i wneud rheoliadau y gall Gweinidogion Cymru nodi trefniadau ar gyfer trwyddedau dros dro oddi tano. Yn ôl y Nodiadau Esboniadol "Bwriad hyn yw caniatáu ystyried achosion pan na fo llety yn gallu bodloni'r gofynion cymeradwyo (er enghraifft tra ei fod yn cael ei adeiladu neu ei adnewyddu) ond bo'r DLIY yn dal i fod eisiau hysbysebu (neu 'gynnig ei ddarparu'), fel y gellir caniatáu iddo wneud hynny, yn amodol ar fodloni'r amodau cymeradwyo cyn derbyn ymwelwyr".

Apeliadau trwyddedu

Mae Adran 28 yn rhoi modd i ddarparwyr llety ymwelwyr apelio i'r Tribiwnlys Haen Gyntaf yn erbyn penderfyniad a gymerwyd gan Weinidogion Cymru mewn

perthynas â phenderfynu, asesu ymhellach neu ddirymu trwydded.

Pŵer gwybodaeth ofynnol

Mae adran 29 yn rhoi modd i Weinidogion Cymru gyhoeddi hysbysiad gwybodaeth i rywun sy'n darparu llety ar hyn o bryd neu'n cynnig darparu llety i ymwelwyr (neu rywun y mae Gweinidogion Cymru o'r farn a allai fod wedi gwneud hyn) neu berson sy'n cynorthwyo i ddarparu llety i ymwelwyr. Mae hysbysiad gwybodaeth *gofynnol* i'r derbynnydd ddarparu'r wybodaeth a bennir o fewn amser penodol os oes ganddynt fynediad ati (yn hytrach na gofyn iddo ei darparu). Mae methu cydymffurfio â hysbysiad heb esgus rhesymol yn drosedd y gellir ei chosbi drwy ddirwy o dan adran 33.

Pŵer mynediad ac archwilio at ddibenion gorfodi

Mae Adran 30 yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru i alluogi person awdurdodedig i fynd i mewn i fangre sydd wedi ei thrwyddedu o dan Ran 3 o'r Bil at ddibenion arolygu – sy'n cynnwys arolygu, copïo neu gymryd tystiolaeth ddogfennol i ffwrdd (gan gynnwys gwybodaeth sydd wedi ei storio ar gyfrifiadur neu ddyfais electronig arall). Dim ond lle mae gan Weinidogion Cymru sail resymol dros gredu bod darparwr llety ymwelwyr wedi rhoi gwybodaeth ffug neu gamarweiniol iddynt (ac felly wedi cyflawni trosedd), neu wedi torri amod trwydded y mae hyn yn berthnasol. Rhaid rhoi rhybudd rhesymol i'r trwyddedai am arolygiad, ac ni chaniateir defnyddio grym i gael mynediad i'r fangre.

Gwarant i fynd i mewn i fangre a'i harchwilio at ddibenion gorfodi

Mae adran 31 yn nodi y gall Gweinidogion Cymru wneud cais i ynad am warant i fynd i mewn i fangre lle nad yw cais blaenorol am fynediad o dan adran 30 wedi cael ei ateb neu lle mae wedi cael ei wrthod, neu lle mae'n rhesymol disgwyl y bydd mynediad yn cael ei wrthod. Gellir rhoi gwarant hefyd mewn perthynas â mangre nad yw wedi ei thrwyddedu, ond mae Gweinidogion Cymru yn amau ei fod yn cael ei ddefnyddio (neu wedi cael ei ddefnyddio) i gynnig neu ddarparu llety rheoleiddiedig i ymwelwyr.

Troseddau

Mae'r Bil yn creu cyfanswm o bum trosedd. Mae adrannau 32, 33, 34, 35 a 47 yn creu'r troseddau a ganlyn, yn y drefn hon:

- darparu neu gynnig darparu llety ymwelwyr rheoleiddiedig mewn mangre

didrwydded heb esgus rhesymol;

- methu cydymffurfio â hysbysiad gwybodaeth a gyhoeddwyd o dan adran 29 heb esgus rhesymol;
- rhoi gwybodaeth ffug neu gamarweiniol i Weinidogion Cymru yn fwriadol neu'n ddi-hid mewn cysylltiad â'u swyddogaethau o dan y ddeddfwriaeth hon (er enghraifft, fel rhan o gais am drwydded);
- rhwystro'n fwriadol berson awdurdodedig sy'n arfer swyddogaeth ddilys o dan y Rhan hon o'r Bil;
- marchnata neu hysbysebu mangre mewn ffordd sy'n methu cydymffurfio â'r gofyniad yn adran 46(1) heb esgus rhesymol.

Mae person sy'n euog o drosedd o dan adran 5 yn agored i ddirwy ar euogfarn ddiannod.

Cofrestr o ddarparwyr llety ymwelwyr trwyddedig

Mae Adran 36 yn gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i sefydlu, cynnal a chyhoeddi cofrestr o drwyddedau llety ymwelwyr.

Esemptiadau o ofynion trwyddedu

Mae adran 37 yn darparu pŵer gwneud rheoliadau fel bod darparwr sydd wedi ei eithrio rhag y gofynion cofrestru o dan Ddeddf *Llety Ymwelwyr (Cofrestr a Lefi) Ac ati (Cymru) 2025* hefyd wedi ei eithrio rhag gofynion trwyddedu'r Bil hwn.

Ffioedd mewn perthynas â thrwyddedau llety ymwelwyr

Mae adran 38 yn darparu pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i wneud darpariaeth ar gyfer ac mewn perthynas â chodi ffioedd mewn perthynas â'r cynllun trwyddedu. "Rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori cyn gwneud y rheoliadau hyn".

Pwerau i rannu gwybodaeth

Mae Adran 39 yn caniatáu rhannu gwybodaeth rhwng Gweinidogion Cymru a nifer o gyrff rhestredig, yn ogystal â chyrff eraill y gall Gweinidogion Cymru eu pennu yn y dyfodol drwy reoliadau. Mae'r cyrff a restrir yn yr adran hon yn cynnwys awdurdodau lleol Cymru, awdurdodau tân ac achub Cymru, Awdurdod Cyllid Cymru a Rhentu Doeth Cymru.

Darpariaeth arbennig mewn perthynas â meysydd gwersylla a safleoedd carafanau

Pe bai'r drefn drwyddedu yn cael ei hymestyn i feysydd gwersylla neu safleoedd carafanau sydd eisoes yn destun cynlluniau trwyddedu o dan *Ddeddf Iechyd Cyhoeddus 1936* neu *Ddeddf Safleoedd Carafanau a Rheoli Datblygu 1960*, byddai adran 40 yn rhoi modd i amodau ychwanegol gael eu cysylltu â thrwyddedau ar gyfer llety ymwelwyr rheoleiddiedig a ddarperir ar y safleoedd hynny - er enghraifft, mewn perthynas â chyfyngu ar y cyfnod gweithredu a chyfyngu ar gapasiti'r safle.

Pennod 3 Llety Ymwelwyr Rheoleiddiedig: Telerau contract

Contractau llety ymwelwyr

Mae Adran 41 yn nodi bod "contract llety ymwelwyr" yn cyfeirio at gontract sy'n rhoi'r hawl i ymwelydd aros yn neu mewn llety ymwelwyr rheoleiddiedig am ddim mwy na 31 noson (p'un a ydynt yn olynol ai peidio) ac mae'n cynnwys eithriadau o'r diffiniad hwnnw fel contractau ar gyfer gwasanaethau neu gontract prentisiaeth.

Rhwymedigaeth gytundebol i sicrhau bod mangre yn addas ar gyfer llety i ymwelwyr

Mae adran 42 yn darparu bod term ymhlyg mewn contract llety ymwelwyr yn nodi bod yn rhaid i'r llety fod yn "ffit i fod yn llety ymwelwyr" ar unrhyw adeg mae gan ymwelydd hawl i aros yn y llety.

Cyfyngiadau ar y ddyletswydd ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr: bai ymwelydd

Mae adran 43 yn darparu nad ystyrir bod darparwr llety ymwelwyr yn torri'r rhwymedigaeth ffitrwydd a nodir yn adran 42 os yw'r fangre wedi dod yn anaddas ar gyfer llety i ymwelwyr "yn gyfan gwbl neu'n bennaf" oherwydd gweithred neu hepgoriad gan yr ymwelydd.

Cyfyngiadau ar y ddyletswydd ffitrwydd i fod yn llety ymwelwyr: gwybodaeth am ddarparwyr llety ymwelwyr

Mae adran 44 yn darparu nad ystyrir bod darparwr llety ymwelwyr yn torri'r rhwymedigaeth ffitrwydd a nodir yn adran 42 os nad ydynt yn ymwybodol (neu na ellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt fod yn ymwybodol) o'r mater sy'n achosi i'r fangre

fod yn anaddas.

Rhan 4 – Darparu gwybodaeth i'r cyhoedd am lety ymwelwyr

Cyfeiriadur o lety ymwelwyr

Mae Adran 45 yn gosod dyletswydd ar Awdurdod Cyllid Cymru (ACC) a Gweinidogion Cymru i gynhyrchu cyfeiriadur electronig ar y cyd o fangreoedd lle darperir llety i ymwelwyr yng Nghymru sydd ar gael i'r cyhoedd. Yn ôl y Nodiadau Esboniadol, "Bydd y cyfeiriadur cyfunol yn caniatáu i aelodau o'r cyhoedd, yn ogystal â sefydliadau a chyrff sydd â diddordeb yn y sector, ddod o hyd i wybodaeth megis a yw mangre benodol wedi ei chofrestru a/neu wedi ei thrwyddedu, enw'r busnes neu'r unigolyn sy'n darparu'r llety, ac a oes unrhyw amodau trwyddedu arbennig yn eu lle, pe bai'r rhain yn cael eu cyflwyno yn y dyfodol".

Hysbysebu a marchnata: darparu gwybodaeth i'r cyhoedd

Mae Adran 46 yn ei gwneud yn ofynnol i bob darparwr llety ymwelwyr, waeth beth fo'r math o lety, neu unrhyw un sy'n ei hysbysebu ar eu rhan, gynnwys rhif cofrestru mangre dilys ym mhob hysbyseb a deunydd marchnata. Rhaid iddynt hefyd gynnwys cyfarwyddiadau ar sut i gael mynediad at wybodaeth am y fangre yn y cyfeiriadur llety ymwelwyr.

Trosedd sy'n ymwneud â hysbysebu a marchnata mangreoedd

Mae adran 47 yn ei gwneud yn drosedd methu cydymffurfio ag adran 46 heb esgus rhesymol. Mae rhywun sy'n euog o drosedd o dan adran 47 yn agored ar euogfarn ddiannod i ddirwy.

Rhan 5 – Amrywiol a Chyffredinol

Pennod 1 - Amrywiol

Dyletswyddau ac atebolrwyddau partneriaethau a chyrff anghorfforedig

Mae Adran 48 yn nodi, os oes angen i bartneriaeth neu grŵp anghorfforedig wneud rhywbeth o dan y Bil hwn, fod yn rhaid i'r holl bartneriaid neu aelodau rheoli sy'n gysylltiedig â'r broses wneud hynny ar y pryd. Fodd bynnag, gall unrhyw un ohonynt ei gyflawni ar ran y grŵp.

Pŵer i wneud darpariaeth bellach ynghylch partneriaethau a chyrff anghorfforedig

Mae Adran 49 yn rhoi'r pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i ychwanegu at, diddymu neu ddirymu, neu fel arall ddiwygio unrhyw ddarpariaeth a wneir gan neu o dan y Bil hwn mewn perthynas ag achosion lle mae personau'n cynnal busnes mewn partneriaeth neu fel corff anghorfforedig.

Troseddau a gyflawnir gan bartneriaethau a chyrff anghorfforedig

Mae Adran 50 yn nodi sut mae troseddau a gyflawnir gan bartneriaethau a chyrff anghorfforedig yn cael eu trin o dan y Bil.

Atebolrwydd troseddol uwch swyddogion ac ati

Mae Adran 51 yn ymdrin ag atebolrwydd troseddol uwch swyddogion pan fo troseddau'n cael eu cyflawni gan gorff corfforaethol, partneriaeth neu gorff anghorfforedig o dan y Bil hwn.

Pŵer i wneud darpariaeth bellach ynghylch marwolaeth, analluedd ac ansolfedd

Mae Adran 52 yn rhoi'r pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau ynghylch marwolaeth, analluogrwydd neu ansolfedd darparwyr llety ymwelwyr.

Pŵer i wneud darpariaeth ynglŷn â throsglwyddo busnesau fel busnesau gweithredol

Mae adran 53 yn rhoi'r pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i ddarparu ar gyfer parhad y driniaeth o dan y Bil hwn o fusnes sy'n cael ei drosglwyddo fel busnes gweithredol.

Hysbysiadau cosb

Mae Adran 54 yn nodi y caiff Gweinidogion Cymru roi hysbysiad cosb am droseddau a gyflawnir o dan y Bil hwn. Mae'r adran hon hefyd yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i wneud darpariaeth ar gyfer, ymhlith pethau eraill, ffurf a chynnwys hysbysiadau cosb, a'r swm sy'n daladwy o dan hysbysiad cosb.

Canllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru

Mae Adran 55 yn creu dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gyhoeddi canllawiau ar Rannau 3 a 4 o'r Bil (h.y. y cynllun trwyddedu, y cyfeiriadur o lety ymwelwyr, a marchnata a hysbysebu llety ymwelwyr) ac unrhyw reoliad a wneir o dan y Rhannau hynny.

Pŵer i wneud darpariaeth ganlyniadol, darpariaeth drosiannol ac ati

Mae adran 56 yn rhoi modd i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau i ddarparu ar gyfer darpariaethau deilliadol, darpariaethau atodol, darpariaethau canlyniadol, darpariaethau trosiannol neu ddarpariaethau arbed i ddeddfwriaeth arall sy'n deillio o ddarpariaethau'r Bil hwn.

Rheoliadau o dan y Ddeddf hon

Mae adran 57 yn gwneud darpariaeth gyffredinol ynghylch rheoliadau a wneir o dan y pwerau yn y Bil hwn a'r gweithdrefnau cymeradwyo cysylltiedig yn y Senedd.

Dehongli a mynegai termau diffiniedig

Mae adran 58 yn diffinio rhestr o dermau a ddefnyddir yn y Bil.

Dod i rym

Mae adran 59 yn gwneud darpariaeth ar gyfer pryd y daw'r darpariaethau yn y Bil i rym.

Enw byr

Mae adran 60 yn rhoi'r enw byr *Deddf Datblygu Twristiaeth a Rheoleiddio Llety Ymwelwyr (Cymru) 2026*.

Atodlen 1 - Diwygiadau i Ddeddf Datblygu Twristiaeth 1969

Mae'r Atodlen hon yn gwneud diwygiadau canlyniadol i *Ddeddf Datblygu Twristiaeth 1969* yn deillio o adran 2 o'r Bil.

Atodlen 2 - Diwygiadau sy'n ymwneud â'r Gofrestr o Ddarparwyr Llety Ymwelwyr

Mae'r atodlen yn diwygio *Deddf Llety Ymwelwyr (Cofrestr ac Ardoll) Etc. (Cymru) 2025* a *Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016* mewn cysylltiad â'r cynllun trwyddedu yn Rhan 3 o'r Bil.

5. Goblygiadau ariannol y Bil

Amcangyfrifir mai costau'r Bil, **dros gyfnod o 10 mlynedd (2026-27 i 2035-36), fydd £41.84 miliwn**, yn cynnwys:

- **£9.46 miliwn mewn costau gweinyddol,** y bydd Llywodraeth Cymru yn talu'r cyfan, sy'n cynnwys £9.16 miliwn o gostau trosiannol a £0.3 miliwn o wariant rheolaidd. Mae'r costau trosiannol yn cynnwys y costau datblygu ar gyfer system ddigidol, yr amcangyfrifir y bydd hi'n £3.93 miliwn. Dywedir yn y Memorandwm Esboniadol y bydd Llywodraeth Cymru yn "archwilio'r cwmpas i leihau'r costau hyn trwy ddefnyddio Deallusrwydd Artiffisial a synergeddau gyda chofrestru llety ymwelwyr."
- **£32.37 miliwn mewn costau cydymffurfio** i'w dalu gan ddarparwyr llety ymwelwyr, yn seiliedig ar yr amcangyfrif bod 30,000 o fangreoedd sy'n dod o fewn cwmpas cychwynnol y Bil. Fodd bynnag, dywedir yn y Memorandwm Esboniadol mai'r "prif ansicrwydd wrth ddatblygu'r amcangyfrifon cost yw prinder data dibynadwy ar nifer y llety hunanddarpar sydd ar gael yng Nghymru."
- Nodir hefyd yn y Memorandwm Esboniadol, "Tybir y gall rhai darparwyr llety ymwelwyr ddewis trosglwyddo rhai neu'r cyfan o'r costau hyn i ymwelwyr drwy ffioedd uwch, efallai y byddai'n well gan eraill eu hamsugno a derbyn elw llai, er nad yw'n bosibl amcangyfrif y gyfran yn y naill achos neu'r llall".

Dywedir yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol bod Llywodraeth Cymru wedi ystyried tri opsiwn:

- **Opsiwn 1: Busnes fel arfer –** Cafodd yr opsiwn hwn ei ddiystyru gan y "byddai peidio â gwneud dim yn golygu y byddai'r sefyllfa bresennol yn parhau, lle gallai nifer cynyddol o ddarparwyr llety ymwelwyr yng Nghymru fod yn darparu llety nad yw'n cydymffurfio â'r gofynion statudol presennol, gyda pherygl o danseilio enw da'r sector a niweidio economi ymwelwyr Cymru".
- **Opsiwn 2: Yr opsiwn sy'n cael ei ffafrio (y Bil) –** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys cyflwyno cynllun trwyddedu llety ymwelwyr cenedlaethol wedi ei ategu gan ofynion hyfforddi, tystiolaeth ddogfennol o gydymffurfiaeth, a dull gorfodi sy'n seiliedig ar wybodaeth ac ar risg mewn partneriaeth ag awdurdodau lleol a rheoleiddwyr eraill.
- **Opsiwn 3: Cynllun trwyddedu llym –** Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys cyflwyno cynllun trwyddedu llety ymwelwyr wedi ei ategu gan gyfundrefn sicrwydd, cydymffurfio a gorfodi drylwyr (gan gynnwys archwiliadau o fangreoedd) a gyflawnir yn gyfan gwbl gan yr awdurdod trwyddedu. Cafodd yr opsiwn

hwn ei ddiystyru ar sail cost a'r ffaith y byddai'n fwy o faich ar ymgeiswyr am drwyddedau a deiliaid trwyddedau.

6. Gwaith craffu yn y Senedd

Mae **pedwar cyfnod i waith craffu'r Senedd ar Filiau.**

Cyfnod 1

Mae'r Bil wedi ei gyfeirio at Bwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig ar gyfer gwaith craffu Cyfnod 1, ac 19 Rhagfyr 2025 yw'r terfyn amser i gyflwyno adroddiad ar egwyddorion cyffredinol y Bil.

Bydd y Pwyllgor yn lansio galwad agored am dystiolaeth ar y Bil, a bydd yn cynnal sesiynau tystiolaeth ym mis Tachwedd i glywed barn rhanddeiliaid am y Bil cyn cyflwyno adroddiad i'r Senedd.

Cafodd y Bil ei drafod hefyd gan y Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad a'r Pwyllgor Cyllid.

Mae rhagor o wybodaeth am waith craffu Cyfnod 1 ar gael ar **dudalen gwe'r Bil**.

Cyfnod 2 a thu hwnt

Os bydd y Senedd yn cytuno ar egwyddorion cyffredinol y Bil, bydd yn destun gwelliannau yng Nghyfnod 2. Bydd Pwyllgor yr Economi, Masnach a Materion Gwledig yn ystyried y gwelliannau hyn. Mae amserlen y Pwyllgor Busnes ar gyfer y Bil yn pennu 13 Chwefror 2026 fel y terfyn amser ar gyfer cwblhau Cyfnod 2.

Yna, byddai'r Bil yn destun rhagor o welliannau gan yr holl Aelodau o'r Senedd yn y Cyfarfod Llawn (Cyfnod 3) cyn y bleidlais derfynol ynghylch a ddylid pasio'r ddeddfwriaeth (Cyfnod 4).